

## U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. P. F.**, proti žalovanému **Krajský stavebný úrad v Prešove**, so sídlom v Prešove, Námestie mieru 3, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. 2007-747/2341-2/SP-TL zo dňa 20.júla 2007, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniam Krajského súdu v Prešove č. k. 1S 57/07-38 zo dňa 28.marca 2008 a č. k. 1S 57/07-42 zo dňa 9.júna 2008, takto

### r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenia Krajského súdu v Prešove č. k. 1S 57/07-38 zo dňa 28.marca 2008 a č. k. 1S 57/07-42 zo dňa 9.júna 2008 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

### O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Prešove napadnutým uznesením č. k. 1S 57/07-38 zo dňa 28.marca 2008 zastavil konanie o žalobe žalobcu proti rozhodnutiu žalovaného č. 2007-747/2341-2/SP-TL zo dňa 20.júla 2007 ako aj rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa – stavebného úradu Vikartovce zn. 61/2007-I/2. Dôvodom zastavenia konania podľa ustanovenia § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku bol nedostatok právneho zastúpenia žalobcu advokátom podľa ustanovenia § 250a Občianskeho súdneho poriadku. Krajský súd uviedol, že žalobcu uznesením č. k. 1S 57/07-32 zo dňa 23.januára 2008 vyzval na predloženie plnej moci na zastupovanie advokátom alebo aby v súdom určenej lehote predložil dôkaz, že má právnické vzdelanie sám. Bol poučený o následku nepredloženia plnej moci na zastupovanie. Predmetné uznesenie bolo žalobcovi doručené dňa 4.februára 2008. Podaním zo dňa 11.februára 2008 žalobca požiadal o predĺženie lehoty na predloženie plnomocenstva na

zastupovanie v konaní advokátom dňa 29.februára 2008. Žalobca ani do uvedeného dátumu však plnomocenstvo na zastupovanie v predmetnom konaní advokátom nepredložil.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Argumentoval tým, že krajský súd zastavil konanie bez toho, aby rozhodol o jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Krajský súd rozhodol dvakrát, dvoma odlišnými dokumentmi o jeho jedinej žiadosti o odklad vykonateľnosti rozhodnutia, čím žalobcu uviedol do omylu, čoho následkom a rovnako aj vplyvom minimálnej lehoty, došlo k odoslaniu jeho žiadosti na predĺženie lehoty na predloženie plnomocenstva na zastupovanie. Musí sa brániť dobre miereným provokáciám zo strany obce Vikartovce a v tejto situácii akosi pozabudol oznámiť krajskému súdu, aby jeho žiadosť o predĺženie lehoty na predloženie plnomocenstva zo dňa 4.februára 2008 považoval za bezpredmetnú.

Krajský súd v Prešove ďalším napadnutým uznesením č. k. 1S 57/07-42 zo dňa 9.júna 2008 doplnil svoje uznesenie č. k. 1S 57/07-38 zo dňa 28.marca 2008 výrokom: „Nepriznáva žalobcovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov nevyhovuje“. Toto doplňujúce uznesenie krajského súdu bolo vydané až po odvolaní žalobcu proti uzneseniu č. k. 1S 57/07-38 zo dňa 28.marca 2008. Krajský súd dôvodil tým, že v uznesení č. k. 1S 57/07-38 zo dňa 28.marca 2008 nerozhodol o celom predmete konania, teda aj o žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu z radov advokátov, preto podľa ustanovenia § 166 ods. 1, § 167 ods. 2, § 246c Občianskeho súdneho poriadku predmetné uznesenie doplnil. Uviedol v ňom, že žalobca nepreukázal svoje majetkové a zárobné pomery a ani iným spôsobom nepreukázal, že by sa nachádzal v nepriaznivej finančnej situácii odôvodňujúcej priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

Žalobca podal aj proti tomuto uzneseniu krajského súdu odvolanie. Uviedol v ňom, že podľa jeho názoru nemožno rozhodnutím o oslobodení od platenia súdnych poplatkov a o žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov sa nedá doplniť rozhodnutie o zastavení konania z toho dôvodu, že žalobca sa nedal zastúpiť advokátom. Po rozhodnutí o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov a nevyhovení žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov, je nutné poskytnúť účastníkovi konania lehotu na splnenie podmienok povinného zastúpenia. Nemyslí si, že je zo strany súdu správne, ak si na doplnenie

rozhodnutia vyberá rozhodnutia podľa toho, či nadobudlo alebo nenadobudlo právoplatnosť, len preto aby naplnil ustanovenia § 166 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, a tým ospravedlnil svoju zábudlivosť pri rozhodovaní, na úkor primeranosti rozhodnutí, tak aby nedošlo k bráneniu práva konať pred súdom, resp. porušeniu práva na súdnu ochranu.

Žalovaný sa k odvolaniam žalobcu proti uzneseniam Krajského súdu v Prešove č. k. 1S 57/07-38 zo dňa 28.marca 2008 a č. k. 1S 57/07-42 zo dňa 9.júna 2008 nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu treba priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 2 v spojení s § 214 ods. 2, § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Z obsahu súdneho spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že žalobca požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa ustanovení § 138 ods. 1 a § 30 Občianskeho súdneho poriadku; uviedol, že potvrdenie o svojich majetkových pomeroch zašle súdu do 15.októbra 2007 (list zo dňa 1.októbra 2007).

Žalobca listom zo dňa 15.októbra 2007 požiadal krajský súd o predĺženie lehoty na zaslanie potvrdenia o jeho majetkových pomeroch do 22.októbra 2007.

V spise Krajského súdu v Prešove sa následne nachádza potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch žalobcu, v ktorom ako jediný zdroj príjmu uviedol, sumu 5 200,-Sk ako príjem z prenájmu podľa § 6 zákona č. 595/2003 Z. z. (č. l. 19-23). Neuviedol žiadny iný zdroj príjmu (napríklad výšku starobného dôchodku a podobne).

Vychádzajúc z uvedeného krajský súd uznesením č. k. 1S 57/07-26 zo dňa 7.novembra 2007 žalobcu vyzval na doplnenie žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov v lehote 15 dní od doručenia uznesenia. Žalobca uznesenie prevzal dňa 4.decembra 2007, t.j. lehota na doplnenie žiadosti začala plynúť 5.decembra 2007 a posledný deň pripadol na 19.decembra 2007 (streda). Žalobca v určenej lehote, ale ani po jej uplynutí, na uznesenie nereagoval.

Krajský súd vyzval žalobcu na predloženie plnomocenstva na zastupovanie v konaní advokátom alebo aby predložil doklad, že sám má právnické vzdelanie podľa ustanovenia § 250a Občianskeho súdneho poriadku, a to v lehote 10 dní od doručenia uznesenia; bol poučený o následku nepredloženia plnej moci (uznesenie krajského súdu č. k. 1S 57/07-32 zo dňa 23.januára 2008). Žalobca uznesenie prevzal 4.februára 2008, t.j. lehota začala plynúť 5.februára 2008 a posledný deň pripadol na 15.februára 2008 (piatok).

Žalobca listom zo dňa 11.februára 2008, doručeným Krajskému súdu v Prešove dňa 18.februára 2008, požiadal o predĺženie lehoty na predloženie plnomocenstva na zastupovanie právnikom do 29.februára 2008.

Krajský súd v Prešove následne napadnutým uznesením č. k. 1S 57/07-38 zo dňa 28.marca 2008 zastavil konanie o žalobe žalobcu z dôvodu nepredloženia plnomocenstva na zastupovanie, ktoré by žalobca udelil advokátovi (§ 250d ods. 3, § 250a Občianskeho súdneho poriadku). Po tom, čo žalobca proti tomuto uzneseniu podal odvolanie, Krajský súd v Prešove napadnuté uznesenie č. k. 1 S 57/07-38 zo dňa 28.marca 2008 doplnil uznesením č. k. 1S 57/07-42 zo dňa 9.júna 2008 o výrok: „Nepriznáva žalobcovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov nevyhovuje“.

Z uvedených skutočností vyplýva, že krajský súd rozhodol o zastavení konania bez toho, aby rozhodol o žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov a o žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa ustanovení § 138 ods. 1 a § 30 Občianskeho súdneho poriadku. V uvedenej situácii, resp. uznesením, ktorým skončil konanie vo veci, krajský súd uviedol žalobcu do omylu, porušil princíp právnej istoty. Napokon, žalobcu uviedol do omylu už samotným uznesením č. k. 1S 57/07-32 zo dňa 23.januára 2008, ktorým ho vyzval na predloženie plnej moci na zastupovanie advokátom v zmysle ustanovenia § 250a Občianskeho súdneho poriadku, bez toho, aby pred tým rozhodol o jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a o žiadosti o ustanovenie zástupcov z radov advokátov.

Krajský súd v predmetnej právnej veci od vydania uznesenia č. k. 1S 57/07-32 zo dňa 23.januára 2008 nepostupoval v súlade s Občianskym súdnym poriadkom (§ 30, § 138 ods. 1, § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Pred rozhodnutím súdu prvého stupňa o návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov nemôže tento súd ani vydať výzvu na zaplatenie súdnych poplatkov, ani rozhodnutím uložiť zaplatenie súdneho poplatku, ani nemôže zastaviť konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku alebo z dôvodu nepredloženia plnej moci na zastupovanie advokátom. Nemôže tiež predložiť vec odvolaciemu súdu, aby rozhodol o podanom odvolaní (R 14/1976/14 civ. – stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SSR sp. zn. Cpj 70/75 zo dňa 17.marca 1976 publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, zošit č. 6-7/1976).

Od toho, či vznikla poplatková povinnosť alebo nie závisí celý rad ďalších opatrení súdu, najmä vydanie výzvy na zaplatenie súdneho poplatku, prípadne aj zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Keďže otázka, či účastníkovi vznikla povinnosť zaplatiť súdny poplatok, je závislá od toho, či účastník je alebo nie je oslobodený od poplatku, je súd povinný rozhodnúť o žiadosti účastníka o oslobodenie od súdnych poplatkov. Kým o takejto žiadosti nerozhodol a rozhodnutie sa nestalo právoplatným, nemôže vyvodzovať žiadne ďalšie dôsledky z nezaplatenia poplatku, nemôže ukladať zaplatenie poplatku, ani vyzývať na jeho zaplatenie pod sankciou zastavenia. Obdobne to platí aj pri žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov: ak súd nerozhodol o žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov, nemôže účastníka vyzývať na predloženie plnej moci na zastupovanie, ktorú by mal podľa výzvy súdu udeliť advokátovi, nemožno ani rozhodnúť o zastavení konania pre nedostatok kvalifikovaného zastúpenia žalobcu advokátom (§ 250a Občianskeho súdneho poriadku).

Krajský súd v predmetnej právnej veci nedodrжал záväznú postupnosť krokov:

- 1) rozhodnutie o žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov (§ 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a o žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov (§ 30 Občianskeho súdneho poriadku), ktoré by nadobudlo právoplatnosť,
  - i. v prípade negatívneho rozhodnutia sa žalobca mohol domáhať jeho preskúmania v odvolacom konaní, a následne po právoplatnosti rozhodnutia mu mala byť poskytnutá primeraná lehota na zaplatenie súdneho poplatku a zvolenie si právneho zástupcu podľa ustanovenia § 250a Občianskeho súdneho poriadku,

- ii. v prípade pozitívneho rozhodnutia by bol žalobca oslobodený od súdnych poplatkov a konal by za neho ustanovený právny zástupca,

2) konečné rozhodnutie vo veci (meritórne, resp. procesné),

pretože pristúpil priamo k druhému kroku, t.j. k rozhodnutiu, ktorým konanie skončil, bez toho, aby vydal rozhodnutie o žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Na tejto situácii nič nemení ani to, že krajský súd vydal doplnujúce uznesenie (v ktorom žalobcovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov a nevyhovel jeho žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov). Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že toto uznesenie bolo vydané až po podaní odvolania žalobcom, v ktorom krajskému súdu vytýka, že pred zastavením konania nerozhodol o jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Ide teda o zjavné pochybenie krajského súdu.

Odvolačí súd v predmetnej právnej veci považuje konečné rozhodnutie krajského súdu o zastavení konania (napadnuté uznesenie č. k. 1S 57/07-38 zo dňa 28.marca 2008) v spojení s uznesením č. k. 1S 57/07-42 zo dňa 9.júna 2008 za zmätočné, a to práve s ohľadom na uvedené právne skutočnosti a závery. Za zmätočné považuje aj uznesenie krajského súdu č. k. 1S 57/07-32 zo dňa 23.januára 2008, ktorým žalobcu vyzval na predloženie plnomocenstva na zastupovanie advokátom, pretože v uvedenom štádiu konania nemalo opodstatnenie, nakoľko nebolo rozhodnuté o žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Vychádzajúc z uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že Krajský súd v Prešove vydaním uznesenia o zastavení konania z dôvodu nedostatku kvalifikovaného právneho zastúpenia odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom tým, že

- 1) pred zastavením konania nerozhodol o jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov (§ 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku),
- 2) pred zastavením konania nerozhodol o jeho žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov (§ 30 Občianskeho súdneho poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenia Krajského súdu v Prešove č. k. 1S 57/07-38 zo dňa 28.marca 2008 a č. k. 1S 57/07-42 zo dňa 9.júna 2008 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/, § 221 ods. 2

Občianskeho súdneho poriadku), v ktorom je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 226 Občianskeho súdneho poriadku).

**P o u č e n i e :   Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.**

V Bratislave dňa 28.mája 2009

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v.r.  
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Zuzana Katuščáková